

Monumentnummer*: 514533

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82941/73

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Apeldoorn Apeldoorn Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Apeldoorn Parken

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Apeldoorn AA 1336

Omschrijving**

Inleiding

Grote vrijstaande VILLA gelegen aan de zuidwestzijde van de Kerklaan als onderdeel van de randbebouwing aan deze zijde van het Oranjepark. Het pand is vermoedelijk gebouwd rond 1880 in een stijl die is beïnvloed door het Eclecticisme. De villa is niet meer in gebruik als woonhuis. Er is een kantoor in gevestigd. Bij de recente restauratie zijn de twee rookkanalen op het dak verwijderd. Voor de nieuwe functie is de tuin gewijzigd en zijn er parkeerplaatsen aangelegd. In de tuin, die aan de straatzijde door een hekwerk wordt afgesloten, bevindt zich een schuurtje.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op rechthoekige grondslag en telt twee bouwlagen onder een met gesmoorde Hollandse pan gedekt afgeplat schilddak. De voor- en zijgevels hebben een gepleisterde plint, een gepleisterde cordonlijst en rijk geprofileerde hoekpilasters. Deze pilasters zijn op de begane grond gepleisterd in een blokverband met een pseudokapiteel met halve bollen in het fries, op de verdieping zijn ze uitgevoerd als dubbel platte halfzuilen met composite kapitelen. De gevels worden afgesloten met een hoofdstel met gepleisterde architraaf en fries en houten kroonlijst waarachter een bakgoot. Het fries is ter plaatse van de voorgevel bezet met cassettes. De vensters worden ontlast door anderhalf steens segmentbogen met alternerend

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

terugliggende koppen en gepleisterde sluitstenen met diamantkop. De achtergevel heeft slechts een geverfde plint en vlakke segmentbogen. Alle vensters zijn getoogd en de bovenlichten zijn bezet met meerkleurig glas-in-lood in pastelkleuren roze en groen.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft een middenrisaliet, die op de begane grond is gepleisterd in blokverband en wordt afgesloten met een pseudo hoofdgestel, waarvan het fries is bezet met halve bollen. Het risaliet bevat een recht afgesloten portiek met entreepartij, bestaande uit een houten paneeldeur met glaspanelen achter siersmeedwerk en een enkelruits bovenlicht. De verdieping heeft een T-venster met enkelruits bovenlicht. Onder het venster een gepleisterd veld met centrelis motief. Het risaliet wordt ter plaatse van het dak geaccentueerd door een gebogen fronton met kuifstuk en in het timpaan een centrelis motief. Ter weerszijden van het risaliet bevat de gevel op de begane grond enkelruits schuifvensters en op de verdieping enkelruits stolpramen, alle met enkelruits bovenlicht. Onder de vensters op de begane grond een gepleisterd veld met centrelis motief. Het dakvlak heeft een tweetal zinken (?) dakkapellen met oeil de boeuf en barokke omlijsting. De oculusvensters hebben een roedeverdeling in de vorm van een Davidster.

De LINKER ZIJGEVEL bevat links een grote gemetselde rechthoekige serre met hoekpilasters. Deze pilasters zijn gepleisterd in een blokverband met een pseudokapiteel met halve bollen in het fries. De borstwering bevat siermetselwerk. De kozijnen hebben rijk gesneden kozijnen. De serre wordt beëindigd met een houten geprofileerde gootlijst op gesneden klossen en met een tandlijst. De voorgevel van de serre heeft een enkelruits drielicht met onderramen en bovenlichten. De linker zijgevel bevat in het midden dubbele enkelruits schuifdeuren met paneelvulling en een gedeeld bovenlicht en ter weerszijden een enkelruits venster met bovenlicht. De achtergevel van de serre heeft een enkelruits tweelicht met gedeeld bovenlicht. Rechts van de serre een enkelruits schuifvenster met dito bovenlicht. Boven de serre en balkon met houten gesneden balustrade, toegankelijk via een tweetal enkelruits stolpdeuren met dito bovenlichten. Rechts heeft de verdieping een T-venster met enkelruits bovenlicht.

De ACHTERGEVEL heeft rechts een houten rechthoekige serre. De zijwanden van de serre hebben een enkelruits tweelicht met gedeelde bovenlichten. Het voorvlak een dubbele enkelruits schuifdeuren met gedeeld bovenlicht en ter weerszijden enkelruits ramen met dito bovenlicht. In het midden bevat de gevel op de begane grond een toegang met deur met glaspaneel bezet met glas-in-lood met in het midden een gebrandschilderd medaillon, voorstellende een hindernis met hoefijzer. Boven de deur een enkelruits bovenlicht. Links van de deur een klein enkelruits venster en geheel links een enkelruits stolpraam met dit bovenlicht. Boven de serre een balkon met gesneden balustrade, dat zich voortzet boven de toegang in het midden van de gevel. Het balkon is toegankelijk via een tweetal enkelruits stolpdeuren met dito bovenlichten. Naast de linker stolpdeur een klein enkelruits venster en geheel links een enkelruits stolpraam met dito bovenlicht. Het dakvlak heeft een niet oorspronkelijk dakkapel.

De RECHTER ZIJGEVEL bevat op de begane grond links een niet oorspronkelijke uitbouw. In het midden een oorspronkelijke uitbouw met verschillende hoogtes. Tegen de achtergevel van deze uitbouw een vermoedelijk oorspronkelijk schuurtje. De middelste uitbouw heeft in de zijgevel een niet oorspronkelijk venster en in de voorgevel een enkelruits stolpraam met dito bovenlicht. De verdieping heeft in het midden een T-venster met enkelruits bovenlicht.

Het INTERIEUR bevat onder meer een gang en hal met wit marmeren onderdorpels, plinten en vloer, een trap met gietijzeren balusters, paneeldeuren in geprofileerde kozijnen en stucplafonds met rijke midden- en hoekornamenten. De ornamenten van de stucplafonds zijn zeer waarschijnlijk afkomstig van het Atelier Silberling & Zoon te Amsterdam. De haldeur is bezet met glas-in-lood met in het midden een medaillon met gebrandschilderd paardenhoofd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het pand is gelegen in een ruime tuin met niet oorspronkelijke aanleg, aan de straatzijde afgesloten met een eenvoudig smeedijzeren spijlenhek met gietijzeren hekpijlers.

In de tuin staat rechtsachter een in halfsteens verband gemetseld bakstenen schuurtje op rechthoekige grondslag onder een met gesmoorde Hollandse pan gedekt zadeldak. Het schuurtje is aan de rechter zijde uitgebreid. De gevels hebben een gepleisterde plint. De voorgevel heeft in het midden een houten paneeldeur met halfrond 3-ruits bovenlicht. Links en rechts daarvan een hoog smal meerruits rondboogvenster met diagonale roede verdeling. De geveltop heeft een 4-ruits oculusvenster met diagonale roede verdeling. Boven de vensters en deur een halfsteens, enigszins uitgemetselde rollaag, die is omgezet boven de halfronde bovenlichten. Het oculusvenster heeft een omlijsting van een uitgemetselde halfsteens rollaag. De linker zijgevel is blind, de achtergevel bevat een klein enkelruits venster ontlast door een steens rollaag. De rechter zijgevel is niet oorspronkelijk.

Waardering

VILLA met schuurtje en hekwerk, met invloeden van het eclecticisme uit de periode rond 1880.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en - vooral wat betreft het exterieur - vrij gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een stadsvilla met ornamentiek beïnvloed door het eclecticisme. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder meer de serres, de gesneden kozijn(onderdelen) en de rijke bepleistering. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van de villawijk de Parken, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare villatypen, welke samen met de oudere en later typen en stijlen zeer goed de ontwikkeling van de villabouw weergeven.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de zuidwestrand van het Oranjepark. De Kerklaan bezit hier nog een in vrij gave staat bewaard bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette romantisch aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg er toe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument